

**บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1**
**The Role of School Administrators in Promoting Active Learning Among
Teachers in Lopburi Primary Educational Service Area Office, District 1**

ศศิธร ภาซี¹, ภัสยกร เลาสวัสดิกุล² และสรชัย ชูชีพ³

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Sasi-on Phasee¹ Phatsayakorn Laosawatkul² and Sunchai Chuchee³

Thepsatri Rajabhat University

Corresponding Author E-mail: metangdakdee@gmail.com, sayakorn@gmail.com,

sunchai.c@lawasri.tru.ac.th

(Received: 12 January, 2026; Edit: 6 February, 2026 ; accepted: 26 February, 2026)

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 และ 2) เปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยจำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำนวน 315 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.965 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test และ f-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) และทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสดีของฟิชเชอร์

ผลการศึกษาพบว่า 1) บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ 1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก 2. ด้านการวัดและประเมินผล การจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3. ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก และ 4. ด้านการกำหนดหัวข้อเรื่อง ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้เชิงรุก, การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู, บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this independent study were: 1) to study the roles of school administrators in promoting active learning management among teachers under the Lopburi Primary Educational Service Area Office 1, and 2) to compare these roles as perceived by personnel, classified by position, educational attainment, work experience, and school size. The sample consisted of 315 school administrators and teachers under the Lopburi Primary Educational Service Area Office 1, obtained through stratified random sampling based on school size. The research instrument was a 5-point Likert scale questionnaire with Content Validity (IOC) ranging from 0.80 to 1.00 and a reliability coefficient of 0.965. Data were analyzed using fundamental statistics, including frequency, percentage, mean ($\bar{x}$), and standard deviation (S.D.). Hypotheses were tested using t-test, F-test (One-Way ANOVA), and Fisher's Least Significant Difference (LSD) for post-hoc pair-wise comparisons.

The research results found that: 1) The roles of school administrators in promoting active learning management under the Lopburi Primary Educational Service Area Office 1 were overall at a high level. When considering each aspect and ranking them by mean from highest to lowest, the results were: 1. organizing active learning activities, 2. active learning measurement and evaluation, 3. designing active learning activities, and 4. determining subject topics, respectively. 2) The comparison of the roles of school administrators in promoting active learning management, classified by position, educational attainment, work experience, and school size, revealed no significant differences in the overall results.

Keywords : Active Learning Management, Promoting Teacher's Active Learning Management, School Administrator Roles

บทนำ

โลกในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงที่ขับเคลื่อนด้วยความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการสื่อสารอย่างไร้พรมแดน ส่งผลให้เกิดพลวัตที่ซับซ้อนในทุกมิติ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (วิจารณ์ พานิช, 2555) สภาการศึกษาดังกล่าวทำให้การศึกษากลายเป็นตัวแปรสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดยต้องปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์จากการศึกษาแบบดั้งเดิมสู่รูปแบบที่ยืดหยุ่น สร้างสรรค์ และท้าทาย เพื่อเตรียมความพร้อมเยาวชนให้ก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553) ซึ่งทิศทางนี้สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคนไทยให้มีทักษะและคุณลักษณะสมรรถนะสูงตอบโจทย์โลกยุคใหม่ ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเพิ่มผลิตภาพและสร้างความมั่นคงในชีวิตอย่างยั่งยืน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ได้เล็งเห็นความสำคัญต่อการจัดการศึกษา จึงได้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ซึ่งหัวใจสำคัญของการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ตามเจตนารมณ์นี้คือ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นรูปแบบที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านกระบวนการคิดระดับสูง ส่งผลให้เกิดความรู้ที่คงทนและสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2558) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เล็งเห็นความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ครอบคลุมตั้งแต่การกำหนดหัวข้อเรื่อง การออกแบบกิจกรรม การจัดกิจกรรม ไปจนถึงการวัดและ

ประเมินผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลัก 4H (Head, Heart, Hand, Health) และสอดคล้องกับพระบรมราโชบาย ด้านการศึกษาอันนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) โดยการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคลสำคัญในการจัดการศึกษา มีหน้าที่กำกับติดตามและส่งเสริมให้การ จัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะความสำเร็จของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการปัจจัยด้าน บุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการที่ต้องส่งเสริมให้ ครูผู้สอนปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (วีระยุทธ ชาศะ กาญจน์, 2552)

จากการศึกษาคู่มือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 พบว่ารูปแบบการส่งเสริม กิจกรรมการเรียนรู้การสอนของครูที่ผ่านมายังขาดกระบวนการส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดและปฏิบัติจริง (Active Learning) ซึ่งประกอบไปด้วย 1) การส่งเสริมกำหนดหัวข้อเรื่อง 2) การส่งเสริมออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก 3) การ ส่งเสริมจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก และ 4) การส่งเสริมวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งเป็นทักษะ ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จึงได้ให้ความสำคัญกับการ นำนโยบายดังกล่าวสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดเป้าหมายให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถ พัฒนาวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างมี ประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1, 2567)

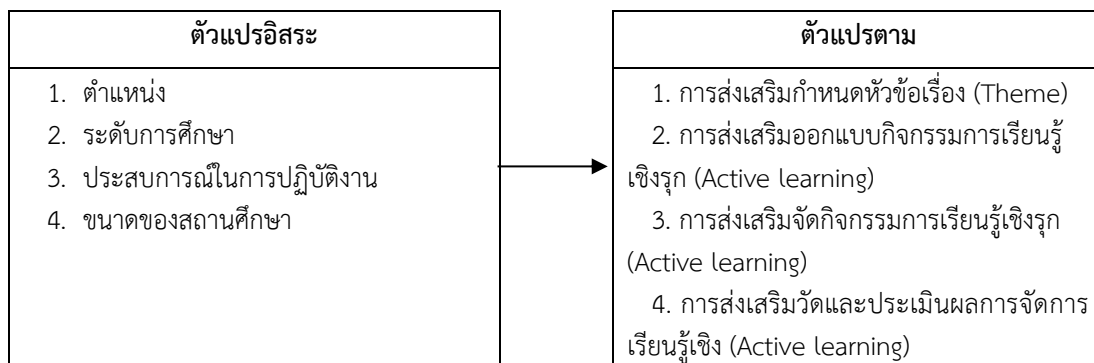
ด้วยความสำคัญและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการ จัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 เพื่อให้ได้ องค์ความรู้เชิงประจักษ์ที่จะสะท้อนถึงสภาพการณ์และข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นแนวทาง สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาบทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้มีความเข้มแข็ง อันจะ ส่งผลโดยตรงต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ตามแนวคิดการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก (Active Learning) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562, หน้า 39-42) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2568 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 130 คน ครู จำนวน 1,345 คน รวมประชากรทั้งหมดจำนวน 1,475 คน (ข้อมูลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 วันที่ 10 พฤศจิกายน 2567)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากมีจำนวนประชากรที่แน่นอน (finite population) สูตรที่ใช้หาขนาดของตัวอย่าง จึงใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane, 1973: 1089) ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 0.05 ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 315 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีจำนวนน้อย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง 30 : 70 โดยประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาร้อยละ 30 จำนวน 95 คน และครุร้อยละ 70 จำนวน 220 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

2. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

4. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.965

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

2. นำหนังสือที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 เห็นชอบ และแนบหนังสือที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีขออนุญาตไปยังโรงเรียนโดยตรง ส่งไปยังโรงเรียนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และประสานกับผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ (Google form)

3. เมื่อได้รับแบบสอบถามที่เก็บข้อมูลผ่าน Google form เรียบร้อยแล้ว จึงตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาจัดลำดับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาไปถึงผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 315 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 95 คน และครูจำนวน 220 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

2. วิเคราะห์บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

3. วิเคราะห์การเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตาม ตำแหน่งและระดับการศึกษา โดยใช้การทดสอบที (t-test) ประสบการณ์ทำงานและขนาดสถานศึกษา ใช้การทดสอบเอฟ (f - test)

4. เปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 เมื่อจำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one - way ANOVA) เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้การทดสอบของฟิชเชอร์ (Fisher's Least - Significant Difference: LSD)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ใน 4 ด้าน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้าน

บทบาทผู้บริหาร	ระดับบทบาทผู้บริหาร		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการส่งเสริมกำหนดหัวข้อเรื่อง	4.36	0.66	มาก
2. ด้านการส่งเสริมออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก	4.38	0.67	มาก
3. ด้านการส่งเสริมจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก	4.40	0.66	มาก
4. ด้านการส่งเสริมวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.39	0.65	มาก
ภาพรวม	4.38	0.02	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D.= 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{X} = 4.40$, S.D.= 0.66) 2) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{X} = 4.39$, S.D.= 0.65) 3) ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{X} = 4.38$, S.D.= 0.67) และ 4) ด้านการกำหนดหัวข้อเรื่อง ($\bar{X} = 4.36$, S.D.= 0.66) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวมและรายด้าน

บทบาทผู้บริหาร	ตำแหน่ง				t	p
	ผู้บริหาร		ครู			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการส่งเสริมกำหนดหัวข้อเรื่อง	4.37	0.56	4.35	0.70	0.257	.797
2. ด้านการส่งเสริมออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก	4.45	0.56	4.35	0.71	1.367	.173
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก	4.43	0.59	4.38	0.69	0.595	.552
4. ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.42	0.57	4.38	0.68	0.511	.610
ภาพรวม	4.42	0.03	4.36	0.02	0.711	.478

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า บทบาทผู้บริหารในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่าทุกรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน

บทบาทผู้บริหาร	ระดับการศึกษา				t	p
	ปริญญาตรี		ปริญญาโทขึ้นไป			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการส่งเสริมกำหนดหัวข้อเรื่อง	4.31	0.66	4.44	0.66	-1.783	.076
2. ด้านการส่งเสริมออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก	4.34	0.67	4.45	0.66	-1.481	.140
3. ด้านการส่งเสริมจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก	4.35	0.68	4.47	0.63	-1.551	.122
4. ด้านการส่งเสริมวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.33	0.65	4.49	0.63	-2.106	.036*
ภาพรวม	4.33	0.02	4.46	0.02	-1.800	.073

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า บทบาทผู้บริหารในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า บทบาทผู้บริหารด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวมและรายด้าน

บทบาทผู้บริหาร	แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	p
1. ด้านการส่งเสริมกำหนดหัวข้อเรื่อง	ระหว่างกลุ่ม	2.327	2	1.164	2.696	.069
	ภายในกลุ่ม	134.680	312	0.432		
	รวม	137.007	314			
2. ด้านการส่งเสริมออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก	ระหว่างกลุ่ม	3.575	2	1.787	4.084	.018*
	ภายในกลุ่ม	136.552	312	0.438		
	รวม	140.27	314			
3. ด้านการส่งเสริมจัดกิจกรรมประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ระหว่างกลุ่ม	1.123	2	0.562	1.286	.278
	ภายในกลุ่ม	136.309	312	0.437		
	รวม	137.432	314			

บทบาทผู้บริหาร	แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	p
4. ด้านการส่งเสริมวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ระหว่างกลุ่ม	1.927	2	0.964	2.301	.102
	ภายในกลุ่ม	130.650	312	0.419		
	รวม	132.577	314			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.122	2	1.061	2.669	.071
	ภายในกลุ่ม	123.986	312	0.397		
	รวม	126.108	314			

จากตารางที่ 4 พบว่า บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า บทบาทผู้บริหารในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน จึงใช้การทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการด้วยวิธีของฟิชเชอร์ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน

บทบาทผู้บริหาร	แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	p
1. ด้านการส่งเสริมกำหนดหัวข้อเรื่อง	ระหว่างกลุ่ม	1.382	2	0.691	1.590	.206
	ภายในกลุ่ม	135.625	312	0.435		
	รวม	137.007	314			
2. ด้านการส่งเสริมออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก	ระหว่างกลุ่ม	1.280	2	0.640	1.438	.239
	ภายในกลุ่ม	138.847	312	0.445		
	รวม	140.127	314			
3. ด้านการส่งเสริมจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก	ระหว่างกลุ่ม	2.176	2	1.088	2.510	.083
	ภายในกลุ่ม	135.256	312	0.434		
	รวม	137.432	314			
4. ด้านการส่งเสริมวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ระหว่างกลุ่ม	1.754	2	0.877	2.091	.125
	ภายในกลุ่ม	130.824	312	0.419		
	รวม	132.577	314			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.582	2	0.791	1.982	.139
	ภายในกลุ่ม	124.526	312	0.399		
	รวม	126.108	314			

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า บทบาทผู้บริหารในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่าทุกรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

1.1 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายและเป้าหมายที่ชัดเจนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น ทั้งสื่อ อุปกรณ์ และงบประมาณ ตลอดจนสร้างบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการเรียนรู้เชิงรุก สนับสนุนการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและกระบวนการของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผ่านการอบรม การนิเทศ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งผลให้ครูสามารถออกแบบ จัดกิจกรรม วัดและประเมินผลการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างมีคุณภาพ และทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น เกิดการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยภวณิชา สุตตาชาติ (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านการกำหนดหัวข้อเรื่อง ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการกำหนดทิศทางและนโยบายการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และออกแบบหัวข้อเรื่องร่วมกัน รวมทั้งจัดประชุมวางแผนและให้ข้อเสนอแนะอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้หัวข้อเรื่องที่กำหนดมีความครอบคลุม เหมาะสมกับช่วงวัยและความสนใจของผู้เรียน อีกทั้งสามารถเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ข้ามกลุ่มสาระวิชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างบูรณาการและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของศรนิษฐ์ เชี่ยวชาญ (2568, หน้า 91) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านการกำหนดหัวข้อเรื่อง ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

1.3 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารได้ให้การสนับสนุนทั้งด้านนโยบายและการปฏิบัติจริง เช่น การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู ส่งเสริมการใช้เทคนิคการออกแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย และสนับสนุนการใช้สื่อและเทคโนโลยีการศึกษาที่เหมาะสม ส่งผลให้ครูสามารถวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ และออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ คิดวิเคราะห์ และพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุนิสา ดวงขตา (2564, หน้า 103) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 พบว่า ด้านการออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายและแนวทางที่ชัดเจนในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก จัดสรรทรัพยากรและสื่อการเรียนรู้ที่เพียงพอ รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของครูผ่านการอบรมและนิเทศอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการออกแบบกิจกรรมที่เน้น

ผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม คิดวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพและบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเพ็ญจันทร์ โรจนรัตนาวรรณ (2560, หน้า 114) ได้ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ด้านการส่งเสริม และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน สนับสนุนให้ครูใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลายและเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ตลอดจนให้คำแนะนำและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูมีความเข้าใจและสามารถนำแนวทางไปปฏิบัติได้จริง ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการประเมินอย่างรอบด้านและสอดคล้องกับสภาพจริงของการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอาทิตย์า จันมะโน (2564, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านบทบาทในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

2.1 ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า บทบาทผู้บริหารในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารในแต่ละตำแหน่งมีการปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบาย มาตรฐานการบริหารจัดการ และแนวปฏิบัติที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้อย่างเป็นเอกภาพ ส่งผลให้การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีกรอบงานและเป้าหมายร่วมกัน เช่น การพัฒนาการเรียนการสอนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการใช้นวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกฤติเดช สมตน (2565, บทคัดย่อ) เรื่องบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับระดับการศึกษา พบว่า บทบาทผู้บริหารในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารไม่ว่ามีวุฒิการศึกษา ระดับใดต่างผ่านกระบวนการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบที่ใกล้เคียงกัน ไม่ว่าจะเป็นการอบรมตามหลักสูตรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และการเข้าร่วมโครงการเสริมสร้างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ดำเนินการเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งระบบ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอังจิมา คงโอ (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า บทบาทผู้บริหารในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูทุกกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันต่างก็ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และการนิเทศจากผู้บริหารในระดับที่ใกล้เคียงกัน ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายและมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและสม่ำเสมอ ส่งผลให้การรับรู้บทบาทผู้บริหารของครูไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ การจัดอบรม การพัฒนาครู และการติดตามผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ดำเนินการอย่าง

ทั่วถึง ทำให้ครูทั้งที่มีประสบการณ์น้อยและมากมีโอกาเข้าถึงข้อมูลและแนวปฏิบัติที่เหมือนกัน จึงทำให้การรับรู้ บทบาทผู้บริหารไม่แตกต่างกันในเชิงสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของนางลักษณ์ พันธุ์วิไล, และคนอื่นๆ (2567, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ ของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครู พบว่า จำแนก ตามประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า โดยรวมไม่ต่างกัน

2.4 ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาพบว่า บทบาท ผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารในทุกขนาดของสถานศึกษามีการดำเนินงานตาม นโยบายและแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน มีการกำหนดแผนพัฒนา การสนับสนุน ทรัพยากร และการนิเทศติดตามที่เท่าเทียมกัน ทำให้ครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ได้รับการ สนับสนุนด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ นโยบายจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและ หน่วยงานต้นสังกัดได้ถูกถ่ายทอดไปยังโรงเรียนทุกขนาดอย่างทั่วถึง ทำให้ความแตกต่างที่เกิดจากขนาดสถานศึกษา ไม่ส่งผลต่อการรับรู้บทบาทผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุรพงศ์ อึ้งโพธิ์ และ ชวน ภา รังกล (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า บทบาทผู้บริหาร สถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการส่งเสริมกำหนดหัวข้อเรื่อง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูกำหนด หัวข้อเรื่องให้ตรงกับความต้องการของสังคมอยู่เสมอ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ควรส่งเสริมให้ครูออกแบบหัวข้อเรื่องที่กระตุ้นความสนใจและความอยากรู้อยากเห็นของ ผู้เรียนโดยเน้นประเด็นที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง สถานการณ์ปัจจุบัน หรือปัญหาที่ผู้เรียนพบในบริบทใกล้ตัว เพื่อให้ ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการค้นหาคำตอบด้วยตนเอง

1.2 ด้านการส่งเสริมออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ผู้บริหาร ส่งเสริมให้ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีเสริมสร้างทั้งความรู้และคุณลักษณะของผู้เรียนไปพร้อมกันอย่างเป็น ระบบ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ควรให้ความสำคัญ และตระหนักถึงความจำเป็นในการบูรณาการ การเรียนรู้ทั้งด้านองค์ความรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ควร กำหนดนโยบายหรือเป้าหมายร่วมกันในระดับสถานศึกษา

1.3 ด้านการส่งเสริมจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู จัดระบบการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากที่สุดอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ควรกำหนดนโยบายและทิศทางการจัดการเรียนรู้เชิง รุกให้ชัดเจน เพื่อให้ครูเห็นความสำคัญของการเปิดพื้นที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิด ทำ ทดลอง และแสดง ความ คิดเห็นอย่างต่อเนื่อง

1.4 ด้านการส่งเสริมวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ผู้บริหาร ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้หลังการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น ผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ควรจัดให้มีการอบรมหรือพัฒนาครู เกี่ยวกับเทคนิคการวัดและประเมินผลในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเช่น การประเมินตามสภาพจริง การใช้แฟ้มสะสม งาน การประเมินตนเองและเพื่อนประเมินเพื่อน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสภาพปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา ในด้านการส่งเสริมกำหนดหัวข้อเรื่อง ซึ่งพบว่ามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จะช่วยนำไปสู่การกำหนดแนวทางหรือรูปแบบการบริหารที่เหมาะสม เพื่อเสริมสร้างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมกำหนดหัวข้อเรื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อบทบาทผู้บริหาร เช่น นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ทัศนคติของครูต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หรือสภาพแวดล้อมทางโรงเรียน เพื่อให้เข้าใจความสัมพันธ์และปัจจัยเชิงลึกที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการสนับสนุน

เอกสารอ้างอิง

- กฤติเดช สมตน. (2565). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการดำเนินงาน โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นงลักษณ์ พันธุ์วิไล, สุพจน์ แสงเงิน, สุภาพ วิเศษศรี, ปิ่นปิ่น นฤนาทบุญทรัพย์ และชยสร สมบุญมาก. (2567). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1. วารสารศิลปะการ. จัดการ, 8(2), 334-350.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2558). *การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญจันทร์ วิจารณ์รัตนภรณ์. (2560). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. การศึกษาอิสระปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ภัทรนิชา สุตตาชาติ. (2560). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร. *วารสารออนไลน์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง*.
http://www.edu-journal.ru.ac.th/AbstractPdf/2560-2-1_1510813946_is-bkk7-sec12-0004.pdf
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- วิระยุทธ ชาศะกาญจน์. (2552). *การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศรณรินทร์ เชื้อวชาญ. (2568). *แนวทางส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาในสังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1. (2567). *แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. ลพบุรี.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *กรอบแนวคิดการจัดการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- _____. (2567). *รายงานการนำร่องหลักสูตรฐานสมรรถนะใน สถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570)*. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุนิสา ดวงขตา. (2564). *แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร*.
- สุรพงศ์ อิงโพธิ์ และชวน ภารังกล. (2562). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต2. วารสารสังคมศาสตร์วิจัย, 10(1), 274 - 275*.
- อังจิมา คงโอ. (2560). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร. ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย*.
https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=522152
- อาทิตยา จันมะโน. (2564). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. (การศึกษาอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา)*.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. New York: Harper and Row Publications.